

Nemocenské pojištění členů statutárních orgánů

Vzhledem k tomu, že v souvislosti s rekodifikací soukromého práva po 1. lednu 2014 panují v široké veřejnosti pochybnosti ohledně účasti členů statutárních orgánů obchodních společností na nemocenském pojištění, přinášíme krátké shrnutí této problematiky.

Vznik nemocenského pojištění

Nemocenské pojištění vzniká členům statutárních orgánů obchodních společností při splnění předepsaných podmínek přímo ze zákona. Dle ustanovení § 6 zákona č. 187/2006 Sb., zákona o nemocenském pojištění, v platném znění („**ZoNP**“), je člen statutárního orgánu účasten na nemocenském pojištění:

- (i) vykonává-li práci na území ČR; popř. vykonává-li práci v cizině pro zaměstnavatele se sídlem na území České republiky, jestliže není v tomto cizím státě povinen k účasti na důchodovém pojištění a jestliže má trvalý pobyt v některém členském státu EU,
- (ii) a pokud zároveň činí jeho rozhodný příjem z této činnosti alespoň 2.500,- Kč měsíčně.

Jestliže by člen statutárního orgánu nesplňoval výše uvedené podmínky, není ze zákona účasten na nemocenském pojištění. Člen statutárního orgánu se však i v takovém případě může k účasti na nemocenském pojištění přihlásit dobrovolně.

Výplata nemocenské dávky

Z hlediska nemocenského pojištění představuje zásadní rozdíl mezi postavením člena statutárního orgánu společnosti a zaměstnance z pracovní smlouvy úprava výplaty nemocenské dávky. Zatímco zaměstnanec je oprávněn požadovat po zaměstnavateli v případě dočasné pracovní neschopnosti od 4. do 14. dne náhradu mzdy nebo platu ve výši 60% průměrného výdělku a od 15. dne pracovní neschopnosti mu náleží náhrada od státu, má člen statutárního orgánu právo na náhradu mzdy

nebo platu pouze od 15. dne pracovní neschopnosti. **Člen statutárního orgánu tak nemá přímo ze zákona právo na náhradu mzdy v době prvních 14 dnů dočasné pracovní neschopnosti.**

Toto omezení výplaty sociálních dávek pro členy statutárního orgánu lze však vyloučit smluvně. Ustanovení § 59 odst. 1 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, v platném znění umožňuje obchodní společnosti a členu jejího orgánu upravit si ve smlouvě o výkonu funkce vzájemná práva a povinnosti dle vlastního uvážení. Do smlouvy o výkonu funkce tak lze vtělit klauzuli o analogickém podřízení se úpravě zákoníku práce ohledně náhrady mzdy nebo platu do 15. dne trvání dočasné pracovní neschopnosti nebo si společnost a člen statutárního orgánu mohou upravit právo na náhradu mzdy i jiným způsobem. **Jednalo by se tak o smluvní náhradu mzdy poskytované společností, nikoliv tedy ze strany pojišťovny.**

Zákonné pojištění pro případ úrazu nebo nemoci z povolání

Podle současné právní úpravy se zákonné pojištění vztahuje pouze na úrazy a nemoci z povolání, které utrpí zaměstnanci, kteří jsou v pracovním poměru na základě pracovní smlouvy, nebo kteří vykonávají činnost pro zaměstnavatele na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, tzn. dohody o pracovní činnosti nebo dohody o provedení práce. **Člen statutárního orgánu vykonávající svoji funkci na základě smlouvy o výkonu funkce však není v pracovněprávním vztahu a není tak ze zákona pojištěn a pojišťovny budou odmítat v případě úrazu či nemoci z povolání poskytnout plnění. Lze však sjednat soukromé pojištění toho kterého člena statutárního orgánu a toto pojištění učinit předmětem benefitu ve smlouvě o výkonu funkce s členem statutárního orgánu. V případech, kdy jsou tyto benefity již předmětem smluv se členy statutárních orgánů, je nutné, aby společnost příslušné komerční pojištění bezodkladně sjednala.**

Přijatý, avšak doposud neúčinný zákon č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců, zásadně mění dosavadní koncepci zákonného pojištění zaměstnanců. Členové statutárního orgánu společnosti budou podle tohoto zákona považováni za zaměstnance a budou se na ně vztahovat úrazového pojištění. Dne 13. 8. 2014 však prezident republiky podepsal novelu tohoto zákona, která odkládá jeho účinnost o další 2 roky, tedy na 1. 1. 2017. Jedná se již o několikáté odsunutí účinnosti (poprvé měl zákon nabýt účinnosti k 1. 1. 2008) a nelze vyloučit, že toto odložení účinnosti zákona není poslední.

Shrnutí

1/ Účast na nemocenském pojištění členů statutárních orgánů obchodní korporace vzniká přímo ze zákona.

2/ Výplata dávek nemocenského pojištění se u členů statutárního orgánu netýká prvních 14 dnů dočasné pracovní neschopnosti. Společnost a člen statutárního orgánu se však mohou smluvně dohodnout na poskytování náhrady mzdy za toto období dočasné pracovní neschopnosti v rámci smlouvy o výkonu funkce.

3/ Na člena statutárního orgánu se podle účinné právní úpravy nevztahuje zákonné povinné pojištění na úrazy a nemoci z povolání jako na zaměstnance v pracovním poměru. Pojištění lze však řešit smluvně na komerční bázi.

PODPORUJEME NADAČNÍ FOND ADVOKÁTI DĚTEM
www.advokatidetem.cz

Informace obsažené v tomto bulletinu jsou pouze obecného charakteru s cílem poskytnout orientační přehled o aktualitách ze soudních rozhodnutí. Tento bulletin by proto neměl být bez dalšího používán jako podklad pro přijímání podnikatelských ani jiných rozhodnutí a konkrétní informace vztahující se k tématům uvedeným v tomto bulletinu by měly být konzultovány dříve, než na jejich základě bude učiněno příslušné rozhodnutí.

© 2014 DRV Legal, s.r.o.